

شیوه‌های نوین نمایش زمان

گذشت زمان از جمله موضوعاتی است که همواره مورد توجه بشر بوده و از این رو او همیشه ایده ساخت ابزاری برای اندازه‌گیری زمان را در ذهن می‌پرورانده است.

جام جم آنلاین: گذشت زمان از جمله موضوعاتی است که همواره مورد توجه بشر بوده و از این رو او همیشه ایده ساخت ابزاری برای اندازه‌گیری زمان را در ذهن می‌پرورانده است. در گذشته طلوع و غروب خورشید مبنایی برای تنظیم فعالیت‌های بشر بود، اما ساخت ابزارهایی برای سنجش زمان موجب شد انسان به شناخت بهتری از مفهوم زمان دست یابد.

اگر به سیر تکامل ساعت‌ها از گذشته تا امروز نگاهی بیندازیم می‌توانیم تحولات متمایزی را از هم تشخیص دهیم. نخستین صفحه‌های دایره‌ای شکلی که ساعت را نشان می‌دادند تنها بر حساب ساعت نشانه‌گذاری شده بودند و فقط یک عقربه داشتند. حرکت عقربه ساعت شما در این ساعت‌ها چندان دقیق نبود، اما همگام با پیشرفت‌هایی که در ساخت ساعت‌های مکانیکی به دست آمد، زمان نیز به واحدهای کوچک‌تری تقسیم شد و به این ترتیب عقربه دقیقه شمار و پس از آن نیز عقربه ثانیه شمار به ساعت‌ها اضافه شد.

درباره نخستین تمدنی که توانست زمان را اندازه‌گیری کند، نظرات متعددی وجود دارد اما اسناد تاریخی موجود نشان می‌دهد از حدود 5000 سال پیش تمدن بزرگ آسیای میانه برای تکمیل تقویم و اندازه‌گیری زمان، ساعت را اختراع کرد. گفته می‌شود ساعت از قدیمی‌ترین اختراعات بشر است.

نخستین ساعت مچی سال 1524 میلادی توسط یک مخترع آلمانی ساخته شد و پس از آن ساعت‌های مچی مشابهی رونمایی شد. محدودیت اصلی این ساعت‌ها همواره وزن بالای آنها بوده است، اما نوآوری در طراحی و ساخت ساعت‌های مچی و استفاده از آلیاژ برنج موجب سبک‌تر شدن و افزایش محبوبیت این ساعت‌ها شد.

اولین ساعت‌های مچی شبیه به ساعت‌های امروزی در سال 1790 ساخته شد. با وجود این که ممکن است همه این ساعت‌ها عملکردی یکسان داشته باشد، اما تنوع گسترده‌ای را از نظر شکل ظاهری در آنها شاهد هستیم.

در این بخش نمونه‌ای از ساعت‌هایی که از نظر ظاهری در مقایسه با ساعت‌های مچی معمولی متفاوت هستند انتخاب کرده‌ایم. در نگاه اول استفاده از آنها پیچیده به نظر می‌رسد، اما اگر با ما همراه باشید متوجه خواهید شد. آن قدر که ظاهرشان نشان می‌دهد، سرگیجه‌آور نیستند.

یک ساعت دیجیتالی در قابی از آنالوگ

نخستین ویژگی این ساعت که در نظر اول شما را متعجب خواهد کرد اعدادی است که به شکلی نامنظم روی صفحه ساعت درج شده است. حرکت عقربه‌های این ساعت نیز موجب تعجب شما می‌شود. عقربه ثانیه‌شمار در جهت صحیح حرکت می‌کند، اما عقربه دقیقه‌شمار به سرعت و در جهت مخالف حرکت می‌کند و این در حالی است که عقربه ساعت شمار کوچک‌ترین حرکتی ندارد. به نظر شما چطور باید از این ساعت استفاده کنید؟ این ساعت مجهز به یک صفحه الکترونیکی است. با وجود این که ظاهری شبیه به ساعت‌های آنالوگ دارد یک ساعت دیجیتالی است. درست است که اعداد به صورت کاملاً تصادفی روی صفحه قرار گرفته‌اند، اما برای خواندن صحیح زمان تنها کافی است سه عدد پایینی صفحه را در نظر بگیرید. در حقیقت عقربه ساعت‌شمار، راهنمایی است که به شما کمک می‌کند تشخیص دهید کدام نقطه را باید به عنوان نقطه مبدا انتخاب کنید. با تغییر اعداد در قسمت پایین صفحه ساعت، دیگر اعدادی که روی صفحه قرار گرفته‌اند به‌طور تصادفی جابه‌جا می‌شود.

از روی نقطه‌ها زمان را بخوانید

این ساعت‌ها که جنسی انعطاف‌پذیر دارند، در زیر پوششی از جنس PVC اطلاعاتی را درباره زمان مخفی کرده‌اند. این اطلاعات در قالب نقاط برجسته‌ای روی نمایشگر به نمایش درمی‌آید. به محض این که تنها نقطه برجسته در قسمت وسط نمایشگر را تحت فشار قرار می‌دهید دو نقطه دیگر روی صفحه نمایان می‌شود که موقعیت آنها نشان‌دهنده زمان است. البته برای استفاده از این ساعت به کمی خلاقیت نیاز دارید تا بتوانید تصویری از اعداد روی صفحه تجسم کنید. پس از گذشت 5 ثانیه این نقاط که ساعت و دقیقه را نمایش می‌دهند ناپدید شده و در ساختار مکانیکی صفحه ساعت مخفی می‌شوند.

این هم ساعتی برای نابینایان

این ساعت که می‌توانید به کمک حس لامسه از آن استفاده کنید گزینه مناسبی برای افراد نابیناست. شاخص ساعت در صفحه این ساعت مچی فضایی تو خالی است که موقعیت آن در صفحه نمایشگر نشان‌دهنده ساعت است و نشانگر دقیقه نقطه‌ای برجسته است که موقعیت آن بیانگر دقیقه است. اگر به هر علتی نتوانید نشانگرهای ساعت و دقیقه را از هم متمایز سازید می‌توانید از اختلاف دمای بین این نشانگرها استفاده کنید. نشانگر ساعت دمای بالاتر و نشانگر دقیقه دمای پایین‌تری دارد. برای یافتن این نشانگرها تنها کافی است از حس لامسه انگشتان دستتان کمک بگیرید و نقاط گرم و سرد روی صفحه ساعت را به آسانی شناسایی کنید.

وقتی پروانه‌ها از زمان سخن می‌گویند

این ساعت صفحه‌ای از جنس آلومینیوم دارد که برخلاف ساعت‌های معمولی پروانه‌ای شکل است. روی هر یک از بال‌های این پروانه اعدادی به نمایش درمی‌آید. به عبارت دیگر می‌توانید روی یکی از بال‌ها در جستجوی ساعت و روی بال دیگر در جستجوی دقیقه‌ها

باشید. صفحه كوچك دایره‌ای شكلي نیز روی نمایشگر این ساعت دیده می‌شود كه تاریخ روز را به نمایش درمی‌آورد. طراحی منحصر به فرد این ساعت موجب شده است از نظر ظاهري در مقایسه با ساعت‌های معمولي متفاوت به نظر برسد. اما برخلاف ظاهر پیچیده‌ای كه دارد استفاده از آن بسیار راحت است و اگر به ساختار صفحه آن عادت كنید برای اطلاع از زمان دقیق براساس اطلاعاتي كه روی صفحه ساعت به نمایش درمی‌آید مشكلي ندارید.

گذشت زمان در گذر حلقه‌ها

این ساعت بیشتر شبیه به يك دستبند فانتزي است، اما اگر از نزدیک به آن نگاه كنید متوجه می‌شوید ساعتی است كه قدری از رنگ و بوی ساعت‌های مچی معمولي فاصله گرفته است. با قرار گرفتن مجموعه‌ای از اجزای فلزي، پلاستيكي و كائوچوبي در کنار هم سه حلقه در ساختار این دستبند ایجاد می‌شود كه به ترتیب اطلاعاتي را درباره ساعت، دقیقه و ثانیه ارائه می‌دهند. با گذشت زمان این حلقه‌ها به گردش درمی‌آید. خط سیاه‌رنگی كه به عنوان نشانگر روی حلقه چاپ شده، مبدا خواندن اطلاعات زمانی را روی حلقه مشخص می‌كند. به نظر می‌رسد با توجه به شكل ویژه‌ای كه این ساعت دارد بیشتر مورد توجه افرادی باشد كه مایلند ساعت‌شان همچون زیور به نظر برسد.

ساعت‌های فوق مدرن

شكل ظاهري این ساعت اصلاً قابل مقایسه با ساعت‌های معمولي نیست. این ساعت مچی فاقد صفحه است و از يك حلقه ثابت خارجي و دو حلقه متحرك داخلی تشكيل می‌شود كه به روشی متفاوت زمان را نشان می‌دهد. روی این ساعت هیچ عددی دیده نمی‌شود، اما روی حلقه ثابت خارجي در محل قرار گیری اعداد 3، 6، 9 و 12 بر روی صفحه ساعت علامتگذاری شده است. هر يك از حلقه‌های متحرك داخلی به واسطه موقعیت نشانگرشان نسبت به این اعداد، ساعت و دقیقه را به نمایش درمی‌آورد. به گفته طراح این ساعت، طرح ارائه شده در عین حال مفهوم جالبی را در خود نهفته دارد. حلقه‌ها بیانگر این است كه زندگی همه ما همچون چرخه‌ای است كه آغاز و پایانی ندارد و در مسیر ثابتی كه ثانیه‌ها، دقیقه‌ها، ساعت‌ها و روزها هموار می‌سازند به حرکت ادامه می‌دهد.

فرانك فراهانی‌جم / گروه دانش